

Alberto Bou Pérez i Pau Plana Peris
Departament Pedagògic del Museu Faller de Gandia.

Mario Domínguez
Il·lustrador.

Vive la magia de las fallas
Viu la màgia de les falles

Centre d'Interpretació de la Festa

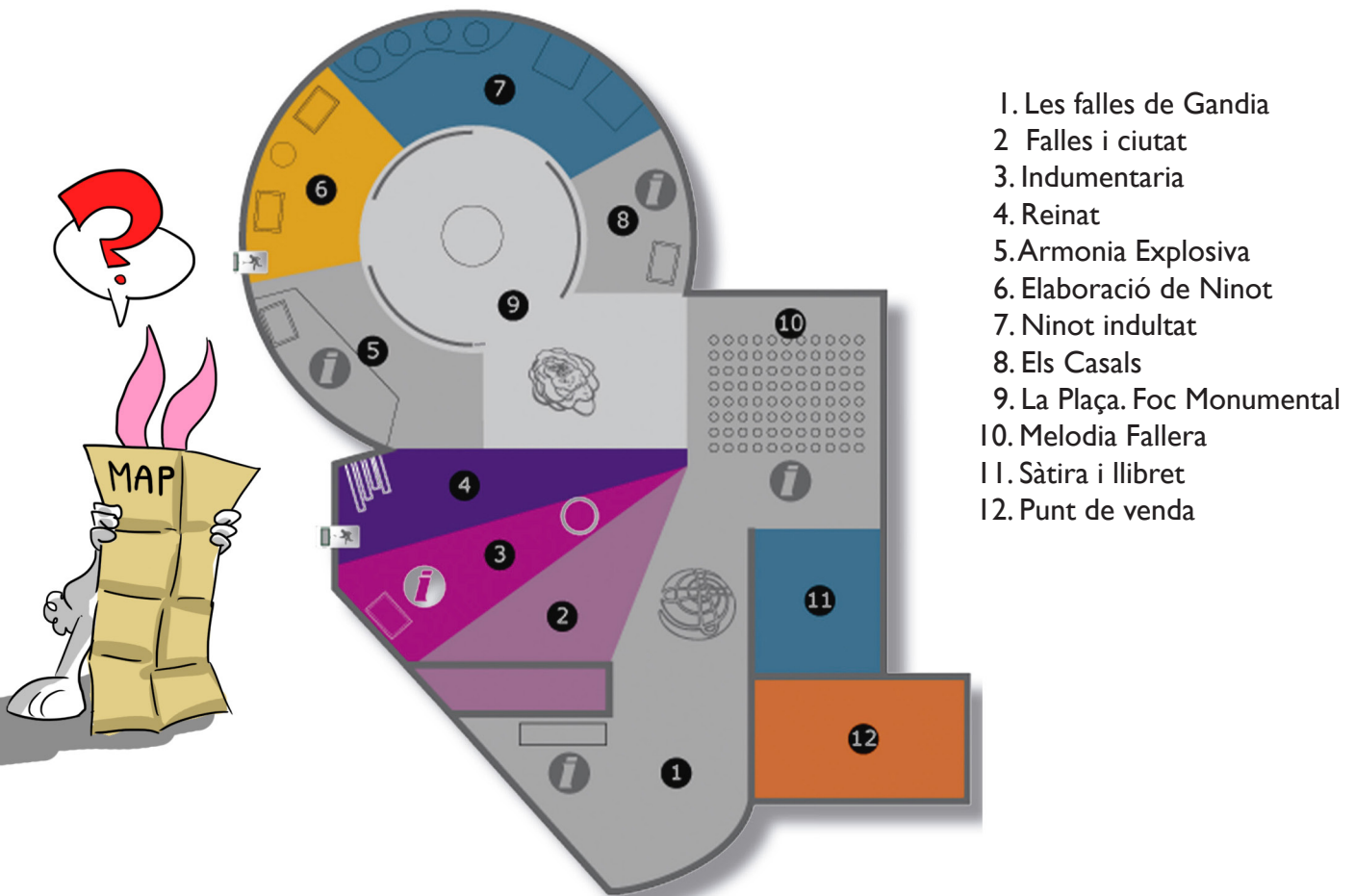
CIFES

Centre Interpretatió de la Festa Fallera

L'edifici està pensat des del punt de vista de les necessitats dels fallers i tots els actes que comporta la festa, en tres mòduls diferenciats però units i interrelacionats entre si. D'una banda està el saló d'actes, per una altra l'edifici administratiu i un tercer cos és el destinat al Museu Fallera (CIFES). La zona i el volum que cadascun té és diferent. el Museu Fallera (CIFES) de volums circulars disposa la seua entrada en el vestíbul situat en la planta baixa del complex. Té una superfície total de 333.77 metres quadrats.

Centre Interpretació de la Festa Fallera

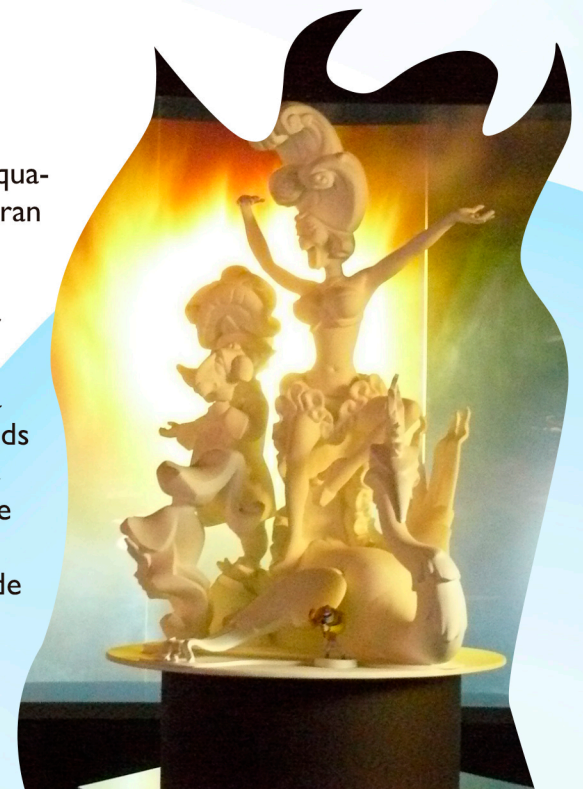
ENTRADA

L'entrada està pensada perquè actue de reclam, en el mur s'incorpora un caleidoscopi en un buit esbocat revestit de draps d'espill el qual generarà constantment textures de tela. L'efecte envolupant i circular que projecta pretén captar l'atenció de tot aquell visitant que s'acoste a l'espai. El grafisme tèxtil i el logotip del Museu decoren el mur donant a entendre la naturalesa del disseny museístic.

FALLES DE GANDIA

El primer espai que trobem és el de les Falles a Gandia. En un espai quadrangular, es disposa sobre un dels murs, una pantalla en la qual s'aniran projectant les imatges més importants o més representatives que es conserven sobre la història de les falles en la ciutat, dels actes més importants que es realitzen al llarg de l'any per i així poder apreciar l'evolució de la festa. Completant aquest espai, en el mur frontal a l'entrada, es disposa un grafisme en tela back light on es representa la ciutat de Gandia, en aquest plànol s'aniran il·luminant una sèrie de leds en funció dels pulsadors que trobem en una safata gràfica situada als peus de la instal·lació tèxtil. Ací s'explica les èpoques de formació de les comissions falleres en la ciutat, els punts s'il·luminen en el plànol situant cadascuna d'elles geogràficament en funció de la cronologia de la seua aparició.

Centre Interpretació de la Festa Fallera

INDUMENTÀRIA

Després d'abandonar la sala de projecció el visitant entra en la zona diàfana del Museu, ací començarà el recorregut amb la indumentària artesanal i tradicional. Aquest apartat està morfològicament pensat desde quatre punts de vista que es complementen entre si. El primer d'ells es desenvolupa en la vitrina que recorre el mur, ací s'exposen els vestits típics valencians tant d'home com de dona fent un recorregut des del segle XVIII fins als nostres dies. L'objectiu és mostrar l'evolució de la indumentària tenint en compte que les teles dels vestits són un dels atractius més espectaculars per al visitant per la seua artesanialitat i el seu colorit. L'explicació del contingut de la vitrina està col·locada en el vidre, d'aquesta forma serà fàcil llegir i mirar els elements que apareixen comentats. S'amplia amb fotografies i textos que recorren el mur aprofundint més sobre la temàtica. La segona part de la indumentària està representada per la projecció d'un vídeo en una pantalla de plasma de 42" titulat abillament. En ell es presenta el ritual de complements amb els quals es vesteix una fallera, tota la precisió dels moviments aconseguixen una harmonia que arriba a emocionar. A continuació de la vitrina es disposa una aplicació interactiva en una pantalla tàctil, és el tercer punt de vista. Ací apareixen totes les falleres majors que han ocupat aquest càrrec en la ciutat de Gandia. La seua foto està inclosa en una fitxa on apareix el seu nom i l'any de regnat. Finalment arribem a la vitrina apaïsada dedicada a l'ornamentació. S'exposen alguns exemples de grandures, joies, pintes, camafeus, alguns d'ells de gran valor, utilitzats en els vestits de fallera. Cal esmentar que altres vestits i complements tèxtils adornen diverses zones del la exposició permanent, aquests van canviant segons la disponibilitat de la col·lecció.

FALLES I CIUTAT

Un sistema de sis panells extraïbles continuen el recorregut. Amb el títol retolat en el seu cant i ocults en el plànol de la paret, ens ampliaren informació sobre diversos aspectes relacionats amb la influència de les falles en la ciutat; la presentació, el pregó, la exaltació, la ofrena, etc. El panell retro-il·luminat s'encén quan ho traiem del mur, en ell apareixen fotografies de l'arxiu convenientment explicades il·lustrant el tema que es vol abordar. És una manera de que el visitant pugui ampliar la informació si està interessat.

Centre Interpretació de la Festa Fallera

ARMONIA EXPLOSIVA

La visita continua amb la referència a la pólvora tan important en el món de les falles. Un espai semicircular al que s'accedeix per una xicoteta rampa. El sòl retro-il·luminat presenta una fotografia a sota un vidre amb motius pirotècnics ja esclatats, de la mateixa forma se situa sobre el mur corb i en la seua part superior una altra fotografia de diferents processos pirotècnics. El visitant tindrà la sensació d'estar envoltat per una mascletà. Un front escènic espaiat i dividit en vitrines tancades explicarà, servint-se de croquis i reproduccions conceptuals, la fabricació dels elements pirotècnics més característics utilitzats pels professionals i també els utilitzats pels particulars, adults i xiquets, en els dies de festa. Aquest apartat es completa amb una unitat interactiva en un suport de pantalla tàctil destinada per a que els xiquets i majors puguen gaudir realitzant la seua pròpia mascletà. Mentre s'explica què és una mascletà, entre una galeria de petards encordats, seleccionarem sobre la pantalla la combinació que més ens agrada per a crear la nostra pròpia harmonia explosiva. És un joc didàctic que a més adverteix als més xicotets el perill que tenen els explosius en la realitat. Finalment quan s'estiga preparat es premerà el botó roig sobre la pantalla tàctil i es reproduirà la mascletà, la vibració del sòl juntament amb el so envoltant, que es reproduïx gràcies a la tecnologia auditiva instal·lada té com a objectiu la reproducció més fidedigna possible de la realitat.

FOC MONUMENTAL

El ninot és la part essencial de la falla. En el Museu s'exhibeix tot el procés actual, l'esbós original d'un ninot, l'esbós a escala, i seguidament a grandària natural. es representen les quatre fases constructives; primer amb el polispán viu, cobrint-se amb paper de periòdic per a uniformar-ho totalment, recobert de panet i finalment, acabat i pintat. Un altre dels objectius és mostrar l'evolució que ha tingut el ninot al llarg del temps pel que fa a la seua elaboració, es mostra així una reproducció d'un conjunt realitzada a l'estil dels anys quaranta, la cara i les mans fetes amb cera, tota l'estructura interior realitzada en fusta i vestit amb vestidures autèntiques. EL mur que envolta la part del foc monumental anirà grafiat amb diversos motius pertanyents al procés de creació d'un ninot. Una pantalla il·lustrarà el treball en el taller de l'artista faller, es mostrarà les tècniques que utilitza, les eines i la minuciositat que requereix l'execució del treball. Finalment s'exposen els ninots indultats de cada any i aquells que hagen sigut els més representatius, tot es completa amb una pantalla tàctil sobre una peanya. L'aplicació mostra tots aquells ninots indultats de la història de les falles a Gandia dels quals conservem imatges. El programa ens permet identificar-los mitjançant una fitxa, any, comissió, ampliar-los per a veure'ls més detalladament i llegir una explicació del significat de la crítica. Tots els elements ací exposats es disposen sobre peanyes seguint la correlació que anteriorment hem explicat. El visitant començarà veient la maqueta, l'inici, i finalitzarà, després de veure tots els passos d'execució, i els conjunts mes representatius, i per tant de més bellesa visual que s'han realitzat en la ciutat de Gandia.

Centre Interpretació de la Festa Fallera

EL CASAL

El visitant tindrà l'oportunitat de conèixer un dels llocs més íntims dels fallers. El casal és el lloc de convivència, de treball, de posada en comú de problemes i solucions, de decisions que no sempre agraden a tots els components, és a dir, on batega el vertader cor de les fallas. Cada comissió té un lloc de reunió, en un vídeo mostrem com el treball es reparteix entre gentes molt diferents però amb un objectiu comú, mostra com tot l'any hi han actes i esdeveniments que requereixen un treball conjunt; cavalcades, carrosses, actuacions, engalanaments, tot açò té el casal com a lloc d'elaboració. Tot un grafisme completa el vídeo que mostra fotos i text explicatiu sobre tot el treball que és imperceptible als ulls dels visitants. Una pantalla interactiva situa sobre un plànol de la ciutat on se situen cadascun dels casals de les 23 comissions que té la ciutat amb una foto i una breu explicació. D'aquesta manera el visitant pot fer-se una idea de la situació geogràfica de cada comissió.

MELODIA FALLERA

Una altra dels vessants indissociables de la festa fallera és la música que l'acompanya, per als valencians va en molts casos lligada a una forma de viure, açò és constatable amb la quantitat de bandes i músics de renom que existeixen en el panorama internacional. La nostra intenció és posar de manifest com la música tradicional perviu dins de la festa com un dels protagonistes més importants de la mateixa alhora que ha donat pas a noves composicions realitzades en els nostres dies. El tabalet, la dolçaina i el cant d'estil, són el punt de partida en un espai on per mitjà del joc, dirigit tant a adults com a xiquets, una instal·lació formada per un bosc de 100 tubs de silicona flexibles mostra diferents sons i melodies relacionats amb el món faller i la tradició valenciana. Els tubs estan il·luminats i escoltant amb ells podrem delectar-nos amb la melodia d'un instrument específic o amb notes de composicions habituals utilitzades en els actes relacionats amb la festa. Forma part del joc que alguns d'ells no tinguen sons i puguem parlar i escoltar pels seus extrems. Les grafies de la paret fan referència a tota la varietat de música que podem trobar, a les composicions més importants i als músics de major renom, tot açò completat amb textos explicatius i el procés de construcció de la dolçaina i del nostres instruments més tradicionals.

Centre Interpretació de la Festa Fallera

LA PLACA

En el centre del museu, es troba aquest espai dedicat als dies de festa i a l'ambient que es respira en ells. L'objectiu és que el visitant es pugui recrear i pugui acostar-se al que realment es viu un dia de falles. Per a açò tres pantalles de 4 metres de longitud i tres d'altura en forma cònca envolten l'espai, deixant en el centre una falla a escala, disposada sobre una peanya on un sistema de so envolta a l'espectador accentuat per l'efecte pantalla que realitzen els panells. Una sèrie de projectors llancen imatges sobre les pantalles de gran format, el contingut se centrarà en la setmana de la festa. S'intenta que els carrers engalanats, la música, l'ambient festiu, l'esperit faller en general s'acoste al visitant, per a culminar amb la cremà de la falla, totes les pantalles s'encendran en flames, el monument quedarà consumit pel foc mentre el so dels materials cremant ressonen dins de l'espai del Museu transportant a l'espectador a la nit de San Josep. Tota la il·luminació interior es realitza mitjançant focus de leds amb efectes propiciats per la instal·lació en el sostre de 100 unitats d'espills que accentuaran les impressions lumíniques.

SÀTIRA I LLIBRET

Finalitzant la visita al Museu, trobem un espai dedicat a un element fonamental i que hui té una importància transcendental per al món de les falles, la seua conservació i interpretació; el llibret. La història escrita sobre el fenomen faller es inseparable d'aquesta publicació. Aquest format dedicat a la falla, s'ompli de crítica, opinions, històries... culminant en el Foc i Flama, llibre oficial que arreplega el conjunt de les falles de la ciutat. El recorregut històric comença exposant els més antics així com els més representatius dels últims temps. Ja hem esmentat que l'evolució d'aquesta publicació ha sigut espectacular, hui es realitzen vertaders llibres de col·lecció pel seu contingut i el seu format. Un altre objectiu serà fer entendre com les escenes de les falles i la seua crítica no queden aïllades en el temps. Amb el llibret i les seues representacions satíriques, les seues explicacions i els seus aclariments l'interessat pot fer-se una vertadera idea dels esdeveniments que es desenvolupen en la ciutat o més enllà, segons el tema de la falla, en una època o període determinat. Aquest espai es dedicarà també a valorar i traure a la llum aquells documents que per la seua rellevància, siguen capitals en la història de la falles de la nostra ciutat. El mur serà la base per a posar textos, cartells i fotografies dels documents més importants. Per a finalitzar el visitant podrà observar una escenografia executada amb la mateixa tècnica amb la qual es realitzen els ninots. Representa una muntanya de publicacions sobre el qual es col·locarà un gran llibre de visites, amb grans fulles en blanc, en les quals el visitant podrà reflectir la seua sàtira personal, la seua opinió o simplement, deixar constància del seu pas pel Museu.

Centre Interpretació de la Festa Fallera

PUNT DE VENDA

Finalitzada la visita el visitant es dirigeix cap a la porta d'eixida i passa pel punt de marxandatge amb una menuda zona d'emmagatzematge. S'ofereixen articles relacionats amb l'exposició que hi ha a l'interior, així com material d'informació i interès cultural sobre la festa. El Museu està pensat i projectat com un tot, aconseguix una harmonia en tot el seu interior que es basa en el disseny i la decoració dels murs amb motius suaument suggerits relacionats amb la rica ornamentació de la indumentària valenciana i l'ampli món de fantasia dels ninots. Totes les explicacions disposen del seu lloc específic així com de caràcters adequats per a cada tema, a més apareixen sempre en tres idiomes diferents, valencià, castellà i anglès, cal destacar que el tot l'edifici està adaptat perfectament per a les persones amb minusvalidesa. El compromís del Museu amb associacions de discapacitats és ferm, no solament adaptant-ho per a pal·liar les seues manques, sinó també, col·laborant amb ells en la venda de manualitats relacionades amb la tradició valenciana o exposant obres de la seua creació tant en l'exposició permanent, com en les exposicions temporals.

